

8

Eurogroep/Ecofin-Raad

Aan de orde is het **tweeminutendebat Eurogroep/Ecofin-Raad (CD 10/03)**.

De voorzitter:

Aan de orde is nu het tweeminutendebat Eurogroep/Ecofin-Raad. Ik heet de minister van Financiën, de Kamerleden en de mensen op de publieke tribune van harte welkom. Dan geef ik als eerste het woord aan de heer Heinen van de VVD voor zijn inbreng.

De heer Heinen (VVD):

Dank, voorzitter. De Europese Commissie heeft onlangs voorstellen gepresenteerd over een wijziging van het zogenaamde eigenmiddelenbesluit, zeg maar de financieringsknoppen van de Europese Unie. Daaraan gerelateerd lopen diverse discussies over het Europees Herstelfonds, voorstellen voor nieuwe fondsen en aanpassingen aan het Europese emissiehandelssysteem, die we dan weer moeten zien in het kader van Fit for 55. En dat loopt dan weer vooruit op het Meerjarig Financieel Kader. Volgt u het nog? Het is een heel complex geheel. Er lopen ontzettend veel dossiers, die ook met elkaar samenhangen. Het kabinet probeert de Kamer natuurlijk zo goed mogelijk erover te informeren. Het moet veel ballen in de lucht houden. En toch, om als Kamer ook grip te houden, hebben we een parlementair voorbehoud geplaatst, zodat er afspraken gemaakt kunnen worden over de informatievoorziening aan de Kamer over al deze dossiers en er geen stappen worden genomen en besluitvorming plaatsvindt zonder dat de Kamer zich daarover kan uitspreken.

We stemmen volgende week over het opheffen van dat behandelvoorbehoud. Het lijkt me goed om vooruitlopend daarop als Kamer een motie te hebben waarin we kaders meegeven. Daarom de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Europese Commissie voorstellen heeft gedaan voor nieuwe eigen middelen via een wijziging van het eigenmiddelenbesluit;

verzoekt de regering om bij nieuwe, hieraan gerelateerde, Commissievoorstellen in te zetten op financiële dekking binnen het huidige Meerjarig Financieel Kader (MFK);

verzoekt de regering de volgende uitgangspunten te hantieren bij de onderhandelingen over het eigenmiddelenbesluit:

- het nationaal (blijven) innen van inkomsten uit het emissiehandelssysteem (ETS);
- de grondslag van de eigen middelen niet verder uit te breiden met sectoren of activiteiten die voornamelijk een

nationale aangelegenheid zijn, zoals die welke vallen onder een voorgesteld ETS-BRT;

- de grondslag van de eigen middelen niet verder uit te breiden met directe belastingen die onder de exclusieve bevoegdheid van de nationale lidstaten vallen;
- de toepassing van het rechtsstaatmechanisme voorwaardelijk te maken aan hieraan gerelateerde uitgaven,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Heinen, Alkaya, Grinwis en Stoffer.

Zij krijgt nr. 1820 (21501-07).

Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Van der Lee van GroenLinks.

De heer Van der Lee (GroenLinks):

Dank u wel, voorzitter. We hebben vanochtend op veel punten een prima debat gehad. Ik ben vooral blij met het nieuws dat het kabinet proactief werkt aan nationale noodwetgeving mocht het niet lukken om in Europa eensgezindheid te krijgen om de sancties richting de trustsector, de oligarchen en de kliek rond Poetin echt van de grond te krijgen. Daar ben ik dus heel blij mee, maar op dat punt wil ik ter aanmoediging toch nog een specifieke motie indienen. Die luidt als volgt.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende de aangenomen motie-Piri c.s. (36045, nr. 10) om per ommekeer maatregelen te treffen om anonieme bv's en holdings te identificeren en structuren die witwassen, doorsluizen en ontduiking mogelijk maken tegen te gaan;

overwegende de aankondiging van het Internationaal Consortium van Onderzoeksjournalisten (ICIJ) om op basis van eerdere dossiers, zoals de Panama Papers, de Paradise Papers en de Pandora Papers, het Russia Archive op te zetten, waarmee inzicht in vermogen en offshoreconstructies van Russische oligarchen en elites in kaart gebracht wordt;

constaterende de praktische uitdagingen om vennootschappen en constructies te koppelen aan Russische uiteindelijke belanghebbenden;

verzoekt de regering zo veel mogelijk met het ICIJ samen te werken en van het Russia Archive gebruik te maken om de uitwerking van bestaande en nieuwe sancties zo effectief mogelijk te laten zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van der Lee.

Zij krijgt nr. 1821 (21501-07).

Dank u wel. Ik kijk even naar de minister. We hebben even een enkel moment nodig om te zorgen dat de moties tot haar komen, maar volgens mij is zij bereid om meteen een appreciatie te geven op de moties. Het woord is aan de minister.

Minister Kaag:

Veel dank, mevrouw de voorzitter. Ik wil de heer Heinen en de medeondertekenaars danken voor het denkwerk dat hier al in is gaan zitten. Het kabinet begrijpt de zorgen van de Kamer heel goed, maar wat het kabinet betreft is het nog vroeg om vóór de start van de onderhandelingen een definitief standpunt te kunnen en te willen innemen. Zoals de heer Heinen zei, wordt er in het kader van het "Fit for 55"-pakket en de nieuwe eigen middelen onderhandeld over de vormgeving. We zullen inderdaad — dat is onderstreept door de heer Heinen — de Kamer conform de informatieafspraken goed en ook echt tijdig op de hoogte houden over de ontwikkelingen, zodat de Kamer de adviezen en de posities mee kan geven aan het kabinet. We zullen dus veel vaker over dit onderwerp spreken. We doen dat in de aanloop naar de Ecofin en de Europese Raad, maar natuurlijk ook met de minister voor Klimaat en Energie of andere kabinetsleden over het bredere "Fit for 55"-pakket. We moeten een brede afweging maken. Ik denk dat de heer Heinen tegen de mensen in het land terecht zei: kunt u het nog volgen? We willen alles wat voorbijkomt aan afkortingen, instrumenten, middelen en opties echt breed en integraal wegen omdat dit ook over de toekomst gaat. Dit gaat gepaard met het ambitieniveau van het klimaatbeleid en de vraag hoe we dat gaan regelen met z'n allen, waaronder met nieuwe eigen middelen, ook indachtig de zware situatie en grote onzekerheid waarin we nu zitten op het Europees continent en in de Europese Unie. De Kamer kan ruim richting geven aan het integrale beleid in de voorbereidende debatten, ook aan ons. Dat is voor het kabinet een reden om de heer Heinen en zijn medeondertekenaars te vragen of zij de motie vooralsnog kunnen aanhouden.

Ik zou ten behoeve van onze toekomstige debatten nog drie elementen van de motie inhoudelijk willen benoemen. Eén: "het nationaal blijven innen van inkomsten uit het emissiehandelssysteem", vanaf nu ETS. Dat is staand beleid, want ETS-inkomsten worden nationaal geïnd.

Twee: "de grondslag van eigen middelen niet uitbreiden met sectoren of activiteiten die voornamelijk een nationale aangelegenheid zijn zoals die vallen onder een voorgesteld ETS-BRT". De grondslag voor een eigen middel op basis van ETS-BRT is financieel gunstig voor Nederland, gelukkig maar, omdat we relatief weinig CO₂-uitstoot hebben. Verder is het ETS-BRT wat het kabinet betreft een grensoverschrijdend instrument. Gelet hierop, en gelet op het grensoverschrijdende karakter van klimaatverandering, kan het onvoldoende door de lidstaten op centraal, regionaal of lokaal niveau worden verwezenlijkt. Daarom is een EU-aanpak nodig. Door het ETS wordt een gelijk speelveld gecreëerd tussen lidstaten op het terrein van CO₂-reductie. Daarnaast vinden wij het, zoals ik al zei, in het Nederlands belang om die onderhandelingsruimte nog een beetje te behouden. Dit wil ik echt ook meegeven als overwegingspunt.

Ik ben bijna klaar, voorzitter, maar er is nog een ander element aan de motie: "de grondslag van de eigen middelen niet uitbreiden met (directe) belastingen die onder de exclusieve bevoegdheid van de lidstaten vallen". Een grondslag voor een eigen middel is geen belasting maar een verdeelsleutel op basis waarvan lidstaten afdragen. Er is een grondslag voor een eigen middel op basis van een directe belasting en het eigen middel btw. Dat werkt wat ons betreft vooralsnog naar voldoening. Ik denk dat onze inschatting daarvan anders is dan die van de indieners van de motie.

Er wordt in de motie ook verzocht om "de toepassing van het rechtsstaatmechanisme voorwaardelijk te maken aan hieraan gerelateerde uitgaven". Ik herken de strekking heel erg, maar het zou staand beleid zijn als ik het mag interpreteren als dat het MFK-rechtsstaatmechanisme van toepassing is op de EU-begroting. Dat is dan iets wat het kabinet erg herkent. De heer Heinen heeft mij vandaag in debat met de heer Van der Lee van GroenLinks ook horen zeggen dat we het als kabinet heel belangrijk vinden dat we niet opeens, ook niet in deze crisis, het oog verliezen voor een nogal fundamentele kwestie: de waardengemeenschap, het rechtsstaatmechanisme en wat je daaraan ontleent, namelijk het recht op financiële middelen vanuit diezelfde waardengemeenschap. Maar ik wil inmiddels terugkomen op het beginpunt. Ik zou de indieners via de heer Heinen graag vragen om de motie vooralsnog aan te houden tot een later moment.

De voorzitter:

Ik kijk even naar de heer Heinen of hij daartoe bereid is. De heer Heinen van de VVD.

De heer Heinen (VVD):

Daarvoor heb ik eerst nog even een inhoudelijk punt. Dank voor de uitgebreide reactie op de motie van de minister. Ik denk dat het wel goed is om te markeren dat de btw inderdaad een grondslag is, maar dat is wel een indirecte belasting en geen directe belasting. Daar zit wel een nuanceverschil, en in de motie ook. Ten aanzien van het ETS-BRT loopt er eigenlijk ook een discussie in tweeën. Enerzijds heb je het ETS-BRT. Ik zie niet echt wat er grensoverschrijdend is aan huizen — het is niet zo dat ik elke dag mijn huis over de grens til — maar dat is een ander debat. De motie ziet erop of het een eigen middel is of niet. Daarover moeten we denk ik nog wel echt het politieke debat voeren. Volgens mij geeft de Kamer hier een duidelijk signaal af hoe ze daarin staat. Dan ten aanzien van het aanhouden, want dat is eigenlijk wat mij gevraagd werd: de stemmingen stonden volgens mij gepland voor vanmiddag, direct hierna.

De voorzitter:

Correct.

De heer Heinen (VVD):

Het lijkt mij goed om de motie dan even aan te houden, zodat we toch nog even goed naar de inhoud ervan kunnen kijken.

De voorzitter:

Op verzoek van de heer Heinen stel ik voor zijn motie (21501-07, nr. 1820) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

De voorzitter:

Dan is er nog een tweede motie.

Minister Kaag:

Ook dank aan de indieners, want zo komen we tot het optimale resultaat voor Nederland en de EU.

Dan de motie van de heer Van der Lee op stuk nr. 1821. Ik sta positief tegenover de gedachte achter deze motie. Het achterhalen van eigenaren is namelijk niet eenvoudig, en het is goed dat we gebruikmaken van alle betrouwbare bronnen en middelen, en van de nobele rol die veel onderzoeksjournalistiek hierin zeker vaak vervult. Dit kan zeker een van die bronnen zijn. Ik lees de motie dan ook als een oproep aan de regering en uitvoeringsinstanties om de bedoelde informatie als bron te gebruiken bij de uitwerking van bestaande en nieuwe sancties. Zij maken natuurlijk hun eigen afweging. Ik lees de motie niet, zeg ik erbij, als een soort vaste samenwerking tussen overheid en het Consortium van Onderzoeksjournalisten. Ik denk ook niet dat de onderzoeksjournalistiek dat zelf zoekt, want dat zou wellicht hun onafhankelijkheid weer schaden, maar ieder heeft zijn eigen rol en verantwoordelijkheid. Bij de totstandkoming van nieuwe sancties, zeg ik ook namens de minister van Buitenlandse Zaken, geldt natuurlijk dat het internationale processen zijn. De minister van Buitenlandse Zaken is hier primair voor verantwoordelijk, maar ik geef deze motie graag oordeel Kamer.

De voorzitter:

Dank u wel.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

Zoals de heer Heinen al zei, gaan wij straks stemmen. Ik dank de minister voor haar aanwezigheid en beantwoording, evenals de woordvoerders in de zaal en de mensen op de publieke tribune. Ik schors de vergadering voor een enkel moment, en dan gaan we over naar het tweeminuten-debat Milieuraad.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.